СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 135. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 12 червня 1930. VOL. XXXVIII. No. 135. Jersey City, N. J., Thursday, June 12, 1930. THREE CENTS.

В ПЯТНИЦЮ І СУБОТУ БУДЕ ВИРІШЕНА СУДЬБА ТАРИФИ

ВАШИНГТОН. — Обі палати конґресу прийшли остаточно до порозуміння щодо тарифи. Голосовання відбудеться у сенаті в пятницю, а в палаті послів у суботу. На загал є таке переконання, що тарифа таки перейде й обовязуватиме вже з днем 1 липня. Президент підпише законопроект уже в понеділок.

ВИПОВІЛИ ВІЙНУ БАНДИТАМ.

ШИКАҐО. — Зприводу вбивства бандитами ґазетного репортера Алфреда Лингля, піднесли всі часописи рішуче домагання безпощадної боротьби з бандитизмом. Вони заповіли, що всіми можливими способами допомагатимуть владі у війні з бандитами. До $40,000, призначених на викриття вбийників, додано ще $25,000. Самого Лингля ховатимуть з великими почестями. Асиступатиме військо з того приводу, що Лингль був підчас війни воєнним репортером з фронту.

ШУКАЮТЬ ОТРУЙНОГО АЛЬКОГОЛЮ.

НЮ ЙОРК. — Від 10 травня занотовано в Ню Йорку 31 смертних випадків від затроєння деревляним алькоголем. Це спонукало прогибіційного адміністратора Кембела вислати 50 аґентів на долину міста, щоби розслідити салуни, де збирається найбільша біднота. Аґенти попереберaлися в лахміття й ходили по ріжних льокалях, у яких стрінули сотки пяних людей, котрі валялися по підлогах, або на вулицях. Деякі аґенти пробували коштувати замовлений ними алькоголь, але дістали корчі в жолудку та завороти голови і їх треба було відвезти до шпиталю.

При тій облаві арештовано 36 бартендерів і власників салунів, у яких сконстатовано продажу отруйного алькоголю.

БАНКИР ПРЕЗИДЕНТОМ УНІВЕРСИТЕТУ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Томас С. Гейтс, партнер Моргана, зістав покликаний на президента Пенсилвенійського університету. Кажуть, що він буде тільки адміністративним президентом і не побиратиме за те ніякої платні.

НЕ ВІДСТУПАЮТЬ ВІД СВОГО.

ВАШИНГТОН. — Сенатори з сенатського комітету для справ заграничних не даються переконати президентови, що годі доставити їм секретні матеріяли, звязані з морським договором у Льондоні. Вони твердять, що без них годі їм заявитися за ратифікацію договору.

$75,000,000 ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенатський фінансовий комітет заявився за те, щоби признати воєнним ветеранам світової війни $75,000,000. У проекті вимінено 7 хоріб, які управнять ветерана до допомоги. До тих хоріб вчислено умові хороби і сухоти, коли вони становили в дні 1 січня 1925 року 25% нездібности інваліда.

З тої допомоги скористає яких 100,000 ветеранів.

ЕДИСОН ПОПИРАЄ ПОНОВНИЙ ВИБІР ГУВЕРА.

ФОРТ МАЄРС (Флорида). — Винахідник Томас А. Едисон мав розмову з репортерами на тему державної адміністрації. Едисон сказав, що Злучені Держави є найгірше адміністровані з усіх американських підприємств. Разом з тим назвав він Гувера здібним адміністратором. Тому заявився за те, щоби Гувера ще раз вибрати президентом, щоби дати йому можність перевести ріжні пляни реорганізації державного апарату.

І БАНДИТИ ЧИТАЮТЬ.

САВТ ОРЕНДЖ (Ню Джерзи). — Е. Лобер, голова поліційного комітету, подає, що бандити читають кождого дня дуже точно новинки з життя богачів, щоби знати, де вони обертаються. Їх виїзд над море чи кудиинде вони використовують на вломи. Тому, каже Лобер, мудро поступають ті, що не подають до часописів новинок про зміни місця свого побуту.

РУЗВЕЛТ І ЖІНКИ.

НЮ ЙОРК. — Демократи знову поставлять кандидатуру Рузвелта на ґовернора нюйорського стейту. Кажуть, що він здобув собі велику популярність серед жіноцтва й тому його вибір є запевнений.

ЇДА ПО „ДРОҐ СТОРАХ".

НЮ ЙОРК. — Волтер Кузарді, директор кількох нюйорських готелів, вислав до стейтового сенатора Абрагама Ґренґела письмо, в якім просить його внести в леґіслятурі законопроект у справі заборони продажі поживи по „дроґ сторах".

Кузарді твердить, що по „дроґ сторах" продають сендвічі, овочі, тісто й каву тисамі люде, що продають стрихніну й инші отруйні середники. Крім того не вважають там на гиґієну. Нема там ні відповідної кухні, ні начиння. Все накопичене й нечисте. Особливо відноситься це до тих „дроґ сторів", які відчинено по вбогих частинах міста.

БІЛИЙ КИТ.

ВАШИНГТОН. — З Нової Фунляндії доносять до гидрографічного бюра маринарки, що прибережна сторожа бачила двох китів, одного білого, а другого чорного, які підпливали під сам корабель, а потім зникли. Білий кит є надзвичайною рідкістю.

ЖЕРТВИ АВТОМОБІЛІВ.

ГАРТФОРД. — „Тревелерс Іншуренс Компані" подає, що на протязі перших чотирох місяців біжучого року згинуло наслідком нещасливих автомобілевих випадків 8,300 осіб.

ХТО ВИВОЗИВ ҐЕН. КУТЕПОВА?

Володимир Бурцев, відомий публіцист, історик російської революції, який свого часу викрив зраду Азефа, на власну руку почав слідство в справі Кутєпова і має більше успіху, як париська поліція. „Последніе Новости" подають реляцію зі слідства Бурцева, з якого виявляється, що Кутєпова вивозив чекіст Еллерт, секретар посольства СРСР в Парижі Гельфанд й Орлов Михайлов, який приїхав 1929 р. з Москви до Парижа. Справа вивезення Кутєпова була обміркована й постановлена в Берліні в 7 ч. дому „Унтер ден Лінден", де тепер міститься радянське посольство. У вивезенні Кутєпова грали також ролю Андро Чекеді з Будапешту і Рудольф Бенц з Швайцарії. Комуніст Еллерт перебував у Парижі під фальшивим прізвищем, яке змінював пять разів: у Минську він звався Чортов, в Палестині Геллер, в Польщі Орлов, у Швеції Юрачевський.

НЕ ВІЛЬНО ПОВІДОМЛЯТИ ПРО ПРОТИКОМУНІСТИЧНІ ВИСТУПИ.

Бюро пропаґанди при центральнім комітеті комуністичної партії в обіжнику до всіх большевицьких часописів поручає не оголошувати випадків протибольшевицького терору. Виявлювання випадків убивств представників большевицької влади вихісновує закордонна преса як доказ істнування протибольшевицького руху в краю. Вбивства влади трапляються в цій або тій части СРСР. майже що дня, тому оголошування їх деморалізує большевицьких урядовців і спричинює сумні настрої серед комуністів.

ПОЛІЦАЙ ПРОБИТИЙ БАҐНЕТОМ.

Іван Дмитрович з Кульпаркова напав на постерункового Володислава Лушкевича із Винник і пробив його баґнетом за те, що Лушкевич арештував його брата. Івана Дмитровича арештовано.

ПОЛІЦІЯ В ЧИТАЛЬНІ.

Другого дня Великодня ц. р. вечером зійшлися члени читальні „Просвіти" в Посаді Хирівській до власного, недавно купленого будинку на реферат про Тараса Шевченка. Зараз на початку реферату явилася на салі поліція і казала всім розійтися. Поліції пояснили, що всі присутні є членами читальні і тому мають право сходитися на свої реферати. Поліція зажадала спису членів, а один з поліціянтів виліз на сцену і зачіпив головою в лямпу, яка впала й розбилася. Стало темно. По гострому наказу поліції люде почали скоро розходитись. Настав стиск, зойк і плач, бо в темній салі дехто впав на землю, а инші топтали по них. Поліція вийшла з салі на подвіря, де стояла вже й хирівська поліція, готова до інтервенції. Поліція і „стшельци" відійшли від читального будинку щойно тоді, коли ні на салі, ні на подвірі не стало ні одного просвітянина. В неділю, 27. квітня, вечером „стшельци" знова демонстраційно проходжувалися біля читального будинку і віддали з револьверів на пострах два стріли.

ПЛЯН БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРЕСИ.

„Вечерная Москва" пише, що вища большевицька влада ухвалила пятилітній плян розвитку большевицької преси. Загальний наклад денників повинен виносити після 5 літ 30 міліонів. Плян передбачує далекойдучу спеціялізацію преси. Вже цього року видають часописи, присвячені рільній комуні.

ПЛАТНЯ ЙДЕ НА ПОДАТКИ.

„Комуніст" у статті про примусові потручення від робітничих платень зазначує, що робітникам тяжко вижити. У фабриці деревляних виробів у Києві трапилося таке, що робітник, який дістає 28 карбованців місячно, не одержав нічого, бо його платню зараховали на податки та ріжні партійні цілі. Инший робітник тієї фабрики замісь 40 карб. одержав 2,50 карб. „Комуніст" домагається скасування ріжних податків, які викликують невдоволення серед робітників.

МОЛОДІСТЬ, БУЙНІСТЬ.

На берлінськім передмістю Нойкельн від довшого часу гуляла таємнича шайка бандитів, які замасковані нападали в ночі на спокійних мешканців, грабували найбогатші склепи і зникали без сліду. Всім було дивно, що ці бандити, хоч були узброєні, ніколи нікого не вбивали і поводилися зі своїми жертвами дуже чемно. На днях поліція переловила цю шайку підчас нападу на мешканців найбогатшої дільниці міста і виявилося, що бандити, це 15-літні панночки, навіть із дуже інтеліґентних і небідних родин. При слідстві ці дівчата признaлися, що вони не грабували для наживи, чи користи, але, начитавшись ріжних кримінальних романів, утворили шайку „Амазонка", щоби викликати в Берліні сенсацію і звернути на себе увагу. На чолі цеї бандитської шайки стояла 15-літня гімназистка.

ЗАЗДРІСНА ЖІНКА.

Варшавський промисловець Рудольф Штайн десять літ жив у згоді й любови зі своєю жінкою, Віденкою Ядвиґою, але по 10 роках почав оглядатись за товариством инших жінок, залишаючи Ядвиґу в дома з дітьми і з чорними думками, зродженими з заздрости. Зрівноважений Рудольф Штайн успокоював жінку як міг, запевнюючи, що він не зраджує її, а тільки любить забавлятися в товаристві веселих дам. Але заздрісна жінка терпіла, почувала себе опущеною, зрадженою й одного дня чоловік, вернувши з фабрики, застав Ядвиґу в постелі з простріленою головою, мертву, а на столі застав лист такого змісту: „Ти вже не любиш мене і я тобі вже заваджаю, тому покидаю тебе. Дбай про діти, будь здоров. Ядвиґа". При слідстві Рудольф Штайн доказує, що він жінки не зраджував, навіть любив її, а вся ця траґедія є плодом хоробливої заздрости жінки, яка не могла стерпіти цього, що чоловік по 10 роках не залюблений в неї так сильно, як першого дня по шлюбі.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ СЛАВНОЇ АВТОМОБІЛІСТКИ.

В Альжирі забилася оноді підчас автомобілевих перегонів славна автомобілістка, баронова Елерн. Вона сама керувала автом і хотячи оминути инше авто, вїхала на телеграфічний стовп з такою силою, що вилетіла з авта й убилася на місці.

ШПІОНАЖА?

„Ґазета Поранна" повідомляє, нібито перед кількома днями поліція викрила у Східній Галичині, головно у копичинецьким повіті, шпіонську аферу, якої нитки сягають і до Львова, бо й у Львові переведено арештування в звязку з тією справою. Влада безпеки, твердить згаданий часопис, від довшого часу піддала обсервації Олену Бураковську та Михайла Стефанишина в Копичинцях, проти яких нібито мала докази, що займаються шпіонажею. Інвіґіляція нібито дала докази, що згадані особи мають звязки з аґентами чужої держави, яким доставляють інформацій. Стверджено теж нібито, що для Бураковської та Стефанишина працювали особи, про яких спершу годі було вірити, щоби вони могли займатися шпіонажею. Особи ті це: Тад. Янкелевич, урядовець старостваа в Копичинцях, д-р Лев Бекенбах, адвокатський кандидат з Гусятина. Усіх чотирох арештували. Крім того нібито ствердили, що для Бураковської та Стефанишина працювала ще одна особа, яка доставляла дуже цінні дані з господарської ділянки. Є це урядовець Банку Господарства Краєвого у Львові, Юліян Грабович. Грабовича арештувал...

АРЕШТУВАННЯ В РАВЩИНІ.

Дня 18. травня в год. 7.30 ранку перевела поліція ревізію в слідуючих осіб: пп. Процика Ксавера, Совика Степана, Чіха Михайла, Котовської Стефи, Гуляківної Катрусі, Кухара Володимира, Галаня Степана, Романа Шостака і Жовтого Левка. Шукали мабуть за органом „Сурма", який мав доводити якийсь шофер, Поляк Грамський Збіґнєв, що саме сидить у Львові в тюрмі за крадіж в „Українській Торговлі", коопертиві з обмеженою порукою в Раві Руській. При ревізії у нікого „Сурми" не найшли, але зате забрали таку „небезпечну" літературу: від Галаня Степана два числа часопису „Відродження", одно число „Життя в пласті" й особисту знимку, у Котовської студентський журнал „Наш Шлях" і приватні листи, у п. Чіха книжечку п. з. „За український характер наших міст" (по конфіскаті — другий наклад), а в Шостака Романа відпис зажалення до міністерства в справі надужиття поліції і брошуру Рудика Степана п. з. „Через призму марксівської критики".

Слід додати, що попередньої ночі якісь невідомі особи нняки добивалися до льокалю Т-ва кредитового „Віра" у Раві Руській, але громадська сторожа сполохала їх, а поліція так перейнялася приготуванням до ревізії, що по нинішній день вломників не вислідила.

ІНДУСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ НЕЗАДОВОЛЕНІ ІЗ ЗВІТУ САЙМОНА

ВСЯ НАЦІОНАЛІСТИЧНА ПРЕСА ГОСТРО КРИТИКУЄ ЦЕЙ ЗВІТ. ЛИШЕ МАГОМЕДАНЕ ІНДУСИ ЗАДОВОЛЕНІ.

БОМБЕЙ (Індія). — Вся індуська націоналістична преса гостро критикує вислід праці комісії Саймона, оголошений у спеціяльному томі про становище в Індії. Націоналісти говорять, що це образа й зневага Індусів і що Індія ніколи не погодиться лиш на поширення прав свого самоврядування, коли вона не буде цілковито незалежною від Британії державою.

Міжтим Індуси магомедане задоволені з висновків комісії, особливо в тій частині, яка тичиться оцінки Індусів магомедан. Всеж усі з нетерплячкою ждуть оголошення другого тому праці комісії, в якому вона висловить свою гадку щодо дальших реформ в Індії. Хоч згори треба сказати, що крайні націоналістичні кола не будуть задоволені.

В районі міста Акра знову відбулися криваві сутички між Індусами магомеданами та Індусами буддистами. Лише з великими трудношами британській поліції вдалося привернути порядок. В районі Пешавура британські війська загнали в гори рештки Афрідів, які прийшли до Індії з Афганістану. В деяких місцях Індії відбулись останніми днями лише незначні сутички між поліцією та Індусами, або між ріжними індуськими групами. Взагалі боротьба Індусів проти Британії переходить знову в стан пасивного бойкоту всього британського.

ҐРАНДІ ПОЇХАВ ДО ПІЛСУДСЬКОГО.

ВАРШАВА (Польща). — Італійський міністер справ закордонних, Ґранді, виїхав з Варшави до Друскенік на литовському кордоні, де тепер перебуває Пілсудський. Пілсудський перед самим приїздом Ґрандія до Варшави виїхав звідти „на літній відпочинок". Та видно Ґранді має щось дуже важне з ним переговорити, коли тепер поїхав до нього.

Підчас парадного обіду, який Залеський дав на честь Ґрандія, багато говорено про спільність інтересів Польщі й Італії та про те, що Польща й Італія тісно звязані поміж собою „латинською культурою".

КОМУНІСТИЧНА ПРОПАҐАНДА В ЄГИПТІ.

КАЇРО (Єгипет). — В місцевих урядових колах думають, що на чолі комуністичної пропаґанди в Єгипті стоять два російські аґенти, які перебувають у Єгипті під виглядом представників радянського уряду для купівлі бавовни. Вони тепер просять продовжити їм перебування в Єгипті для дальшої торговлі. Та єгипетський уряд думає, що цим вони лише прикривають свою дійсну працю по комуністичній пропаґанді, яка в останні часи стала тут дуже активною.

НАЦІОНАЛІСТИ ПРОГРАЮТЬ.

ҐАНКОВ (Китай). — Армія націоналістичного правительства відходить зпід Йохова в напрямку на Ґанков. Її сильно атакує армія провінції Квангсі. Після тяжких і упертих боїв Йохов дістався до рук армії Квангсі, яка тепер наступає в долині річки Янґтсе.

Велике місто Ґанков уже сильно загрожене й чужинці стараються покидати його, щоби не впасти жертвою китайської міжусобиці.

ЗЛЯКАВСЯ ПОВОРОТУ В МОСКВУ.

ВАРШАВА (Польща). — На залізничній стації Бяла намагався поповнити самогубство М. Наумов. Доставлений у шпиталь, Наумов заявив, що він був урядовцем радянської торговельної місії в Парижі. Коли йому було наказано з Москви вернутися туди, то він не виконав цього наказу, бо боявся розстрілу. Та один з париських чекістів, по наказу Москви, силою його вивіз з Парижа.

Вже недалеко радянського кордону на стації Бяла Наумов рішив краще поповнити самогубство, ніж їхати в Москву на тортури. Тепер він просить дозволу лишитися в Польщі, або вернутися назад до Парижа.

СКЛИЧУТЬ ПАРЛЯМЕНТ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД (Еспанія). — Уряд ухвалив призначити загальні вибори до парляменту 15 листопада біжучого року. Як відомо, в Еспанії парлямент був розвязаний у 1924 році Прімо де Ріверою, коли він захопив владу в свої руки, проголосивши себе воєнним диктатором.

КАРОЛЬ КОРОЛЮЄ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Кароль уже почав нагороджувати своїх приятелів і прихильників, які допомогли йому повернутися на румунський престол, і карати своїх ворогів. Декому з найбільше впливових ворогів доведеться покинути Румунію зовсім. Перший виїздить за кордон великий приятель матері Кароля, королеви Марії, князь Стірбай.

Кароль тепер має багато клопотів зі своїми бувшими жінками. Розведена княгиня Олена, мати бувшого короля Михайла, ще не дала своєї згоди на анулювання її розводу з Каролем. Перша жінка його, Зізі Ламбріно, говорить, що вона свого розводу з королем не признає й буде домагатися, щоби її син, як законний син Кароля, був проголошений наслідником престола, а не Михайло, який є молодшим сином Кароля. Також і остання його любовниця, Люпеску, виїхала з Франції до Відня. Думають, що вона постарається приїхати до Румунії, щоби бути ближче Кароля.

ЗГАДАЛИ ПРО КАЙЗЕРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Місцеві ґазети не придають значіння поворотови Кароля на престол. Вони говорять, що це є звичайне явище, коли населення Румунії витає поворот його на престол, бо поки Румунія є монархією, їй краще мати на престолі зрілу людину ніж дитину, замісь якої править кілька голов. Ґазета „Форвертс" подає карикатуру, на якій жінка екс-кайзера, подаючи йому ґазету, говорить: „А ти все рубаєш дрова".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА РОЗДОРОЖУ

По році довгих дебат і короводів опинився конґрес у тій позиції, що навіть передові сенатори не знають, що робити з предложеним тарифовим проектом. Економічні відносини стають з кождим днем такі важкі, що кождий бачить, що це вже не жарти та що евентуальна помилка з тарифою може мати під економічним оглядом катастрофальні наслідки. Тимбільше, що сентимент загалу є проти високої тарифи. Це видно найкраще по тім, що при правиборах в Пенсилвенії перепав Ґронді, відомий пропаґандист високої тарифи. Значить, що й безробітні найбільше розвиненого промислово пенсилвенійського стейту не даються переконати, що висока тарифа принесе роботу й ратунок з економічної депресії.

Проти тарифи піднеслися сотки голосів протесту з боку ріжних економістів, а рівнож і промисловців. Проти тарифи протестують рівнож в Европі й в Полудневій Америці. Річ ясна, що Злучені Держави обовязані дбати в першу чергу про своє власне добро й якщо нова тарифа мала би принести дійсні користи, то її не треба відкидати. Та справа представляється інакше, коли самі прихильники зміненої тарифи попадають тепер у сумнів щодо успіху тарифи. Зогляду на це нема потреби перебирати те велике ризико, яке є получене з приняттям нової тарифи. А заповідається так, що тарифа таки готова перейти більшістю одного або двох голосів.

В такий спосіб ухвалена тарифа буде дійсним ризиком. Вона тільки заохотила би инші держави до цлової війни зі Злученими Державами, бо ті держави бачать, що старий конґрес є розбитий щодо тарифи, а рівнож є розбите і громадянство. Дотого Злучені Держави не можуть махнути рукою на Европу вже з тої простої причини, що Европа винна Америці міліярди долярів. Америка мусить іти Европі до певної міри на руку в своїм власнім інтересі. Бо коли европейські держави попадуть в економічну крізу, вони не платитимуть Америці довгів, покликуючися на американську тарифу як причину фінансової руїни. Тому ліпше Америці допускати европейські товари, як замикати їм доступ до американського ринку. А ліпше тому, що досі Америка на тім так дуже не потерпіла, коли на загал майже всі погоджуються, що з обмеженням довозу заграничних товарів буде в Америці дорожче жити.

Крім того треба кождій державі, а тимсамим і сильній Америці оглядатися на загальний сентимент, бо й він заважує у світі. А той сентимент є проти нової тарифи, яку уважають випливом еґоїзму й імперіялізму.

Лев. Ясінчук.

ГАЛИЦЬКІ ОБРАЗКИ.

Ідея державности. Чужинець у її полоні. Черговий вандалізм. Що находить поліція, а чого не може. Пора, чи „не пора". Наша „прогибіція". Сука й котенята. Волинські вибори Вмерлий кандидат. Пересердя й розпука. Закаламучене свято. Як боряться Поляки за галицьку землю. Що ми на те.

Яке то велике діло мусить бути будова власної держави, коли на це треба соток літ приготувань! Наперед треба витворити в цілому народі сильне **бажання** власної держави треба виплекати сильну волю **ділом** постояти за неї. А щоб це осягнути, треба те велике зборище, яким є розсипані по світі одиниці змагаючі до одного ідеалу, до одної мети — перетопити в один дух, в одну **націю.** більше як пів тисячі років перебув український нарід у чужій неволі, заки на хвилю не зажив власним **державним** життям. Ще не був зовсім готовий і не встоявся. Але остала ідея, **ідея жива,** яка охоплює цілу молодь. І саме в цьому її сила, сила ідеї.

І якаж велика мусить бути ідея свободи нації, коли вона полонює навіть чужих по походжені людей заставляючи їх навіть до найбільшої жертви: зложити власне життя.

Саме 20. травня ц. р. прийшла 10-літня річниця смерти одного з таких чужинців, яких полонила українська ідея. Це була 10-літня річниця смерти полковника штабу У. Г. Армії, Альфреда **Шаманека.** До часу українського здвигу він мав тільки спільного з українством, що родився на українській землі, у Львові. Фаховий вояка, що побув на всяких фронтах у світовій війні, вступив до УГА, віддаючи їй свої труди й знання. Вів її до слави й товаришив їй у найтяжчих злиднях. Щойно злочинна рука бесарабського перевізника перервала при перевозі через Дністер життя Того, що так вірно служив українській ідеї. Яка дорога память наших героїв у народі, засвідчує зібрання непроглядної маси народу в катедральній церкві й на площі св. Юра у Львові. Покищо — в такі хвилі в нас нема іншої можности виявити свої почування, як тільки церковною відправою. Проти себе стануди два непримиримі табори: з одного боку безборонна маса, а з другого боку у збитій лаві, узброєна від стіп до голови, польська поліція, що дожидала нагоди „пописатися". Але... все минеться; тільки память світлих днів та їх героїв не минеться, а зродить Велике Діло!

Одно щастя має Шаманек, а саме, що похований на циганській землі, в Сороках (у Румунії), а то моглиб були рознести його кости, як розносять тих, що його приказа виконували. По розкиненню могил та позриванні хрестів у Поморянах, Білобожниці, Хирові, прийшла черга на Козову (Бережанщина), де варварські руки знищили стрілецькі могили, поломили хрест, а терновий вінок здерли з хреста й викинули. На диво — при таких злочинах поліція ніколи не находить виновника. Натомісць за виновником шукає на осліп, коли станеться щось, що може вказати на невдоволення з відносин. Н. пр. в Конюхові (повіт Стрий) хтось знищив польські вивіски (шильди), то зараз поарештовано кількох громадян та вивезено до Стрия. А поліційні ревізії то вже такі численні, що прямо дивно, як вони поліційним органам не навприкряться. Шукають за зброєю, за „Сурмою", а вдоволяються забранням чисел... протиалькогольного журналика „Відродження", як це було при ревізії, переведеній 18. травня у девятьох громадян у Раві Руській. Заглядають у кожну шпарку, а денервуються, коли десь на зібрані заспіває нарід „Не пора Ляхам служити". В останньому часі розвела прокуратура за цю пісню доходження... за державну зраду проти професора гімназії „Рідної Щколи", В. Масевича та учня тої школи, Я. Марченка. В той спосіб нищать не тільки людину, але й саму школу.

Зрештою не так то важко заслужити на поліційні чи судові доходження. В Саранчуках (Бережани) присягнуло свого часу 750 людей не пити горівки. За те зробила поліція донесення до прокураторії на о. Омеляна Кордубу за провину проти карно-скарбового закона, себто за поширення в селі тверезости, а це зменшує державі дохід. О, ваші прогибіціоністи скоро в нас вилічились би; вони всі моглиб попасти до криміналу. Або пий, або тюрма...

Не може нарід ніяк погодитися з тим вихованням, яке дає державна школа, тому великим трудом і коштом основує через „Рідну Школу" свої приватні школи, які переслідується немов яку заразу. А коли декуди всі переслідування не відносять успіху, старяються піддобритися. Обіцюють, що будуть учити в школі по українськи, що не будуть силувати українських дітей молитися по польськи; але селяне вже знають, у чому річ і домагаються тоді, щоби перевели їм ще до державної школи учителів з „Рідної Школи". Так було недавно в селі Біле (Чортківщина).

— Чомуж ви аж так багато жадаєте? — питає делеґат найвищої державної шкільної влади (кураторії).

А сесяне на це попросту й зрозуміло відповіли:

— Бо сука ніколи не виховає котенят.

Очевидно, що на такий арґумент представник кураторії забув язика в роті.

Школа, це в Поляків найбільше важна річ. Ще перед приділенням Сх. Галичини до Польщі в 1922 р. ухвалено закон про автономію та про оснування українського університету, а щойно 28. квітня ц. р. появився міністерський розпорядок про створення у Варшаві „Руского Наукового Інституту". Але завдання того інституту зложено так, що він не буде мати належитого значіння ані для Галичини, ані для Волині, хиба для наддніпрянської еміґрації, що гуртується біля т. зв. У. Н. Р-івського центра. Та всеж оснування такого інституту буде баламутити заграничну опінію, що осьто Українці в Польщі мають свою високу школу.

Щоб Українці добули в Польщі з державних фондів таку школу, як народові треба, про це не може бути мови тоді, коли провідною думкою господарської польської політики є: „в першій мірі **вивести з Польщі** економічно слабу й нераз економічно животіючу українську й білоруську людність, якої політичний рух може бути для нас (себто Польщі — авт.) небезпечним". Так писав не хтобудь, а доцент університету в журналі Наукового Еміґраційного Інституту. „Тим меншостям — каже — треба еміґрацію всякими способами улекшити". Бачите: на наші землі мають прийти Мазури-кольоністи, а наш нарід нехай іде до Перу, до Бразилії, Арґентини, або хай у воду скаче. Бо „нашим завданням є — мудрує польський економіст — **розіллятися по кресах"...**

Замісць відповідно реґульованим буджетом завести **тут** добробут, думається тільки про те, як нас на ще більших жебраків пустити, а то й позбутися. Нечер крайне недбальство держави забирає вода що року сотки — тисячі морґів землі, руйнує цілі господарства. Так сталося й на днях, що Прут, Черемош, Свіча, обі Бистриці вилляли й позбавили сотки родин даху над головою; що, забираючи, чи засипаючи шутром засіяні поля, відібрали їм всяку можність істнування. Але польській політиці це на руку: нехай „русини" їдуть до Арґентини, а реґуляцію рік треба переводити на заході, на польській землі.

І навіть нема де про це сказати. Сойму не скликається на нараду, а коли на домагання відповідної скількости послів президент держави й скликав сойм на 23. травня ц. р., щоб відповісти постановам конституції, то того самого дня ще перед відкриттям наради казав її на 30 днів відложити. А що буде по тих 30 днях — не знати.

В неділю, 18. травня ц. р., переведено на Волині вибори до сойму на місце тих послів, яких мандати уневажнив найвищий суд у Варшаві за шахрайства при виборах. Не зважаючи на аґітацію державної преси, ба й державних органів **проти участи** в додаткових виборах до сойму, всеж таки голосувало на українські лісти 61,717 виборців на 89,591 відданих важних голосів. Ще певно всім у памяти, як то Українці-Галичане в 1922 р., коли ще доля Галичини не була вирішена, каралися по польських тюрмах за те, що не брали участи у виборах до польського сойму. А цього року мусіли волинські солтиси з **наказу старостів** наліплювати афіші з покликом... не йти до голосування. Чому? — Бо польська державна партія (Безпартійний Бльок), видячи свою безвиглядність, не ставила, згядно відкликала своїх кандидатів.

При цьому уневажненню польських мандатів було відпало і 2 Українців, які вийшли знов послами з вибору 18. травня попри двох нових. Але ці вибори не будуть мати ніякого значіння на положення народу. Хіба одно важне, що галицькі українські посли в часі виборчих приготувань розрухали українську людність на Волині, уладжуючи політичні освідомлюючі віча малощо не в кожному селі, де волинські Українці витали галицьких братів хлібом-сіллю, не зважаючи на страшний терор. Як приготуванням до виборів, так і самим вибором практично **ділом** перечеркнено заяву міністра внутрішніх справ, Юзефського, що на Волинь — не зайдуть Українці з Галичини.

У Польщі голосується лістами. Найвищий суд уневажнив і вибори до сенату, де на українській лісті, яка нібито була „перепала" (?), був як перший кандидат померший у міжчасі волинський діяч, Михайло Черкавський. Коли це пишу, йдуть на Волині додаткові вибори до сенату. А що при додаткових виборах не можна зміняти виборчих ліст, то йдуть українські голоси на... небіщика Черкавського. На випадок відповідної скількости голосів буде сенатором другий з ряду на лісті, Левчанівський, бо й найбільша свідомість волинських Українців — Черкавського не воскресить.

Та — чи вибори вийдуть так, чи інакше, це відносин для українського народу в Польщі не змінить. Навіть нема ніякої **волі** на це! Нужда росте застрашаючо. Ізза тої нужди попадають люде в пересердя й розпуку: одні повнюють злочини, а другі протестують чином. Недавно розійшлася була жахом пронизуюча вістка, як то Андрій Цісовський з Барлової (Новий Санч) виняв з колиски півторамісячну дитину й на порозі відрубав їй голову, бо — як боронився — не мав чим її годувати. Колиж 19. травня зійшлася вечером бориславська польонія до салі свого „Сокола" на академію з нагоди „визволення Борислава з інвазії української", то хтось кинув крізь вікно ручну ґранату, а від страшних наслідків уратував зібраних один на стільки притомний, що викинув ґранату сейчас, заки вона ще вибухла.

Заледви 22. травня засудили Пасіку за вбивство Твердохліба (покійний був редактором хлібоїдського „Рідного Краю"), а вже завтра, 26. травня, починається новий процес проти 17 підозрілих за бомби на площі „східних торгів" у Львові.

Важке оборонне завдання тяжить на галицькій землі. Тим важче воно, що на всіх усюдах у нас потреби великі, а засобів мало. Ще більшу свою увагу ніж на инші прояви життя, звертають Поляки на свою дітвору. Надходять літні місяці, в яких Поляки вивезуть тисячами міської дітвори на село, на т. зв. „півоселі", бо — кажеться у відозві польської „Народової Орґанізації Жінок", — що „це найкраща дорога до внесення **народового духа до сільських хат".** А тому, що треба „багато праці і снаги, щоби у важких умовах боротися за польськість окраїн („кресів")", то, подивляючи працю жінок-„кресовянок", пересилають навіть вуглеві робітники з заходу свої скромні датки, і то „самочинно, без ніякої аґітації" — як пишеться у публикованих листах.

Коли й нас, усіх Українців, обєднає одна велика ідея, тоді й оборона рідної землі піде зовсім певним руслом аж до повного успіху.

Львів, 25. травня 1930.

ПОСОЛ ЛУЧКОВИЧ ПРОТЕСТУЄ.

Виголошує в доміняльнім парляменті знамениту промову в обороні імігрантів, а зосібна канадійських Українців.

В звіті "House of Commons Debates", за май 30, 1930, знаходимо промову Михайла Лучковича, Українця з Канади, посла до домініяльного парляменту в Отаві.

Посол Лучкович є одним з наймолодших послів, але вибився в парляменті на видне місце, бо завжди говорить дуже річево, основуючи свої твердження на фактах і числах. В кождій своїй промові старається він порушити й українську справу, або відносини, серед яких доводиться працювати українським імігрантам у Канаді. Він боронить тих імігрантів і дбає про добро українського імени.

В останній своїй промові виступив він проти епископа Ллойда, котрий обвинувачує імігрантів у поширенню злочинства в Канаді. Посол Лучкович навів статистичні дати і ними опрокинув ложні закиди епископа.

А далі виступив він в обороні міста Веґревил, яке заселене головно Українцями з Галичини. Про цю місцевість появився допис в "News of the World", англійській ґазеті, виданій в Лондоні. В тім дописі читаємо між иншим таке:

To add to the troubles of British settlers a number of Russians, Galicians, and other migrants from eastern Europe have recently swarmed over the western portions of Canada. They have been encouraged by the Dominion authorities, who, it is alleged, have not exercised due care in their selection, with the result that many districts are becoming unfit for decent Britishers to reside in.

А далі про саме місто Веґревил пишеться слідуюче:

There is a large settlement of those undesirables around the town of Vegreville, which was until recently a prosperous community of English-speaking yeomen, but which is rapidly degenerating into a hotbed of vice and lawlessness such as characterised the mining camps of other settlements during the hectic days of gold rushes some fifty years ago. Gambling hells, gin palaces, and dancing saloons have made Vegreville and other towns the haunt of every grade of alien rascal in search of "a good time and easy money". Cunning frauds by "real estate" tricksters have resulted in scores of settlers being cheated in the purchase of farms. Illicit stills remain uncheked, and commercial morality in these districts has almost reached vanishing point. Canadian police are too busy to bother much about such matters, as they are fully occupied in dealing with serious crimes of violence and outrage that have occurred since the influx from eastern Europe.

На те, цитуючи самі канадійські голоси за канадійським редактором, відповідає посол Лучкович так:

Police officials in Edmonton, both provincial police and Royal Canadian Mounted Police don't even consider these ridiculous misstatements worthly of answer.

Mayor Holden of Vegreville, over the long distance telephone Thursday morning, expressed a keen desire to get his hands on the fiction writer responsible for the article. "Every man in Alberta knows that the town of Vegreville is as quiet and law-abiding as there is anywhere in Canada," he declared heatedly. "Our district is largely settled by Galicians and Ukrainians, but if you know of any better citizens of Canada I'd like to meet 'em."

Посол Лучкович зазначив на кінці своєї промови, що уряд не повинен толерувати таких епископів як Ллойда, котрого наклепи додають охоти ріжним невідвічальним репортерам видумувати несотворені річи й плямити честь імігрантів та імена тих народів, з яких вони вийшли.

А. Мазовський.

НЕСАМОВИТА ПРИГОДА

Померла бабуся так тихо тихесенько. Поклалася вечером спати, а рано найшли в ліжку вже зимне бабусине тіло. Всміхається ще хитро, така задоволена лежить, начеб їй новий шаль подарували.

— Ваша небішка дуже весела — говорили знакомі.

Ну, померла, — треба би похоронити, навіщо ще ждати? І зять Ремехин зараз до каси пішов: позичку вистарався.

— Дайте мені, товариші, позичку — бабусі нашій соснову домовину мушу справити.

В касі збентежилися.

— Дуже це гарно, — кажуть — що на вас упав такий удар і ми дуже співчуваємо. Одначе мусите насамперед цей факт зголосити на письмі до фабричного комітету.

Ремехин — людина письменна, негайно виразним почерком написав зголошення та відніс. У фабричнім комітеті ледви-ледви перечитали це виразне письмо тай також збентежилися.

— То кажете, тихенько померла?

— Тихо, тихо, не вмирала голосно...

— То добре, що тихо, меньше галасу... Мусите, вважаєте, предложити нам лікарське свідоцтво про тиху смерть і що бабуся вже не жиє...

— Якжеж може жити, коли вже зимна наче лід і можна на ній крутити морожене (айскрім)... Можете навіть самі обмацяти нашу бабусю...

— Мацяти не будемо, хай лікар обмацює, а нам треба свідоцтва...

Побіг Ремехин до міського лікаря.

— Обстукайте, товаришу лікаре, бабусю та посвідчіть, що їй тихенько вмерлося.

— Добре, — повідає лікар — завтра прийду, нині не маю часу.

На другий день зранку ждали лікаря, а він під вечір прийшов. Дав посвідку.

— Справді, — повідає — померла, хоч весела.

Та пізня пора, куди занести цю посвідку, коли всюди вже позачинювано. А бабуся лежить, усміхається, на похорони чекає. Раненько кинувся Ремехин до фабкому, посвідку писареві під ніс тиче. Той оглянув печатку, нічого не закинув.

— Тепер, — повідає — всмалимо на вашому зголошенні резолюцію, а ви гайда з тим до союза.

Ремехин сів до трамваю (стріткари), три зупинки й уже в союзі. Переглянули папері, збентежилися.

— Папері ваші, — кажуть — про тиху смерть бабусі в порядку, прийдіть завтра.

А бабуся все має усміх на лиці, — зараз, гадає собі, хоронитимуть її з музикою. На другий день знову три трамваєві стації — і Ремехин уже в союзі. Перечекав може з пів дня, та зате були для нього співчуваючі.

— Ми перечитали — повідають — ваше сумне подання, що ви в ньому просите соснової одежі та затвердили позичку. Вистарчить вам навіть на віко. Тепир скочте до фабкому

Ремехин, самособою, мерщій побіг туди. Три стації — і вже в фабкомі. Оглянули там резолюцію.

— Тепер уже — повідають — скоренько, завтра-позавтру дістанемо гроші з банку тай без труду видамо вам.

Зажурений вертає Ремехин додому. Дома застає стривожену жінку.

— З бабусею якось недобре, не всміхається.

Ремехин і собі затрівожився.

— Якто? А деж дінулася усмішка?

— Може, — шепотом каже жінка — ми замало плакали за нею... Ти твердий, не пролив ані одної сльози, це стару сердить... Лишися тут, поплач трохи, ти камінюко... Може всміхнеться бабуся.

Ремехин на пальцях пішов за жінкою у кімнату. Лежить бабуся нахмарена, сердита, пропав, направду, усміх з її лиця.

— Щож, спробую, та сумніваюся, чи вдасться мені витиснути сльози.

Остався Ремехин сам саміський з бабусею. Стоїть, поглядає на бабусю, жаль у собі підсичує, сліз сподівається. Глядить — отворила бабуся очі, впялила їх у нього. Застиг Ремехин, дріжить. А бабуся вже уста роззявила.

— Коли, — повідає — похоронять мене?... Чи довго ще ждатиму на соснову труну?

Сидить бабуся на столі, ноги опустила.

— Щож ти, зяттю, не стараєшся, не походиш, щоби я нарешті спочила собі.

Зібрав Ремехин силу.

— Стараюся, бабусю, стараюся... З виплатою підмоги зволікають.

— А такі-сякі, — крикнула бабуся — вже я їм сама за шкіру наллю!... Дай мені мої теплі кальоші, сама піду старатися.

Злізла бабуся зі стола, ноги в кальоші всунула, паличку свою найшла тай за двері виходить. Ремехин із жінкою замкнувся у комірці. Пів годинки може минуло — дивляться — воліче бабуся на хребті нову соснову труну, просто до своєї кімнати манджає. Задріжав Ремехин і жінка його тай бачать — лежить бабуся в новій сосновій домовиці тай знов приємно усміхається.

А на другий день докоряли Ремехинові:

— Щож це — повідають — небіщиків до нас за підмогами присилаєте? Через вас тепер наш касієр загикується, ціле життя буде загикуватися.

(З російського переклав М. Н.)

Артемко вештається з коровою по ярмарку та нікому не хоче продати корови.

— Продайте мені, Артемку, вашу корову — каже знакомий.

— Даремні ваші труди, не продам!

— То навіщож ви привели корову на ярмарок?!

— Бо жінка мене самого на ярмарок не хотіла пустити, щоби не було якого клопоту — то я взяв зі собою корову, так жінці виглядало безпечніше.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У четвер, 5. червня б. р., у нюарському шпиталі помер бувший головний радний Українського Народного Союза (в 1920—1924 роках) і довголітній його член, Стефан Кудрик. Небіжчик раніше жив у Нортгемптоні, Па., де тішився загальною повагою й брав живу участь в українськім національнім життю.

До Нюарку небіжчик переїхав на життя який рік тому. Кілька тижнів тому він захворів на боляк в мозку голови, що й привело його до смерти. По небіжчикови лишилася жінка вдовою та пятеро дітей сиротами. Прожив він 38 літ. Походив з Галичини. Тіло для похорону перевезено до Нортгемптону.

Хай буде йому земля пером!

В. Гришко.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Бідний чоловік після журливого життя прийшов до небесних воріт. Св. Петро питає його, чи був уже в чистилищі.

— Ні, — відповідає — та я був жонатий.

— Ах, то все одно! — зітхнув св. Петро та впустив мерця до неба.

Небаром прийшов инший кандидат і просить, щоби його впустити.

— Помало, помало! — каже св. Петро — чи ти був уже в чистилищі?

— Ні, алеж ти, святий Петре, щойно впустив тамтого, а він також не бачив чистилища.

— Так, алеж він був жонатий!

— Жонатий! А я був аж три рази жонатий!

— І хочеш іти до неба?! — обурився св. Петро. — Щож ти собі гадаєш, що ми небо маємо для дурнів!

—o—

Письменник Олександер Дюма вернув раз із якоїсь забави.

— А що? Правда, що було там страшно скучно? — питали приятелі.

— Було би скучно, колиб мене там не було — відповів письменник.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ТОЛІДО, О.

Маємо свою школу.

З рамени нашого Союзового відділу рішено запросити Головного Радного п. Михальчука й учителя Івана Іванчука, обох з Дітройт, щоби прибули до нас і розяснили деякі Союзові та загально-народні справи. Нема нас тут багато Українців ні в Толідо ні в Росфорд, але всетаки ми не хотіли би оставати позаду инших під народним і просвітним оглядом.

На мітінгу були Українці з обох згаданих місцевостей. Там представлено вагу рідної школи в Америці й рішено заходами толідських і росфордських Українців зорґанізувати школу, а на учителя покликано п. Іванчука.

Разом з тим мали наші громадяне нагоду побачити виставу наших танків та послухати викладу про вагу національних танків у нашім власнім життю як і американськім, бо при помочі танків можна поширювати українську культуру, а з нею і українське імя.

Рішено заснувати рівнож і у нас школу національних танків, яку вестиме учитель Іван Іванчук.

Маруся Корнова.

Іцко: Тату, дайте мені пятьдесять центів, то я піду до менажерії подивитися на великого вужа.

Батько: Який ти, Іцку, дурний. Навіщо викидати пятьдесять центів. Візьми побільшаюче скло та дивися на якого хробака.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

З рамени Товариства ім. Тараса Шевченка переведено між членами збірку на Рідну Школу й зібрано $32.50, які відослано до Обєднання.

Жертвували: по $2.00: В. Матвіяс, Н. Ничка, С. Атаманець, А. Зчинський, М. Яблонський, П. Гладич; по $1.00: В. Матійчук, Ст. Саговський, С. Вінярський, А. Сайдак, Й. Ничка, Теодор Ґайда, К. Гаврилюк, Ів. Ількович, Іл. Федчишин, В. Лазорович, М. Яросевич, С. Любунич, О. Бабий, В. Атаманець, А. Вакулінський, Л. Куниш, Й. Ґеречка, П. Криловський, В. Ґеречка, П. Дацків; О. Федункевич 50 ц.

—o—

СЛИКВИЛ, ПА.

З хрестин на інвалідів.

На хрестинах в громадянина Луки Лопушанського чесні гості не забули при веселій забаві на наших славних інвалідів та зложили на руки громадян Г. Дидева й М. Мицака $16, які відослано до Обєднання.

Жертвували: Л. Лопушанський $2; по $1: Г. Дидів, М. Мицак, М. Кіч, П. Мачужак, П. Чабан, Марія Лопушанська; по 50 ц.: Т. Шеліба, Наталія Шеліба, Г. Пішко, Марія Пішко, Й. Райс, Йосифина Райс, І. Пісар, Евдокія Пісар, Й. Куш, Катерина Куш, В. Буртик, Анна Буртик, Текля Шумська, Марія Дерень; по 25 ц.: М. Яхван, Марія Яхван, В. Шумський, І. Резнів; Микола і Христина Іванюк 50 ц.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Бр. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відложено на день 15 червня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх членів явитись на збори. — Иосиф БицЬ, пр.; Василь Савка, кас.; Іван Сподар, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкинь, що піврічний мітінґ відбудеться 15-го червня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, при Іст 31 ул. і Чорпстон Еве. Обовязком є кождого члена явитись на сей мітінґ. На мітінґу буде справоздання урядників за 6 місяців і другі важні справи. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости; довгуючі довший час будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Ів. Бандирський, предс.; Ів. Ґіль, кас.; Ів. Чмирид, фін. секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Усп. Пр. Богородиці, від. 123, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 15 червня, в У. Н. Гали при Норт Мейн і Гавел ул. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, а довгуючих вирівнати свої залеглости, бо на другий місяць припадає піврічний мітінґ і буде контроля. — Мих. Годованець, секр.

ВІЛКС БЕРІ, ПА. Відділ 278 повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15 червня, в гали церковній, в годині 1-ій пополудни. Повинністю є кождого члена бути на сім мітінґу. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. На мітінґу буде справоздання контр. комісії за 6 місяців. Не явившийся член буде караний після статута. — Иосиф Гоменюк, голова.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 15 червня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній при 4-тій улиці. Проситься всіх членів прийти і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. На мітінґу контроля буде здавати звіт за три місяці. — І. Дишевський, предс.; Ф. Сагатий, кас.; М. Колодруб, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Запор. Січ, від. 317, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 14 червня, в годині 8-мій вечером, в церковній гали. Проситься усіх членів явитися на тім мітінґу і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Дидик, пр.; Іван Кіщак, кас.; Мих. Даньків, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Василія Великого, від. 161, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15 червня, точно в годині 2-гій пополудни. Кождий член повинен явитися на сей мітінґ. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Будемо принимати без оплати вступного нових членів до братства, а до У. Н. Союза після статута. — Антін Перяк, предс.; Василь Ясиницький, кас.; Антін Підуфалий, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, в годині 1.30 пополудни, під ч. 618 Вест Лакавана. Проситься членів прийти на час, бо галя занята другим товариством на годину 2.30. — І. Величко, голова; Е. Грещук, писар; Г. Скалачук, скарбник.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 111, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15 червня, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів прибути на час. Довгуючих членів проситься вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Віщун, предс.; Д. Віщун, кас.; І. Горняк, секр.

РОСФОРД, О. Бр. св. Михаїла, від 235, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 15 червня, в годині 2-ій пополудни, в гали У. Н. Дому. На той мітінґ кождий член обовязаний явитись. — Н. Проць, секр.

НЮТОН ФОЛС, О. Бр. Трох Святителів, від. 264, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15 червня, під ч. 245 Fairport Ave., в годині 3-ій пополудни. Проситься всіх членів явитись на сей мітінґ на означений час, бо є важні справи до полагодження. Проситься всіх Українців і Українок вступати до нашої організації, бо У. Н. Союз щирий і найбезпечніший батько для своїх дітей. — Гр. Ромасік, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 121, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15 червня, в годині 1.30 пополудни, в гали Frenk Klara, 225 S Washington St. Проситься членів прибути на означений час. Взивається контрольорів сконтролювати книжки перед мітінґом. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Проситься всіх членів прибути хоч раз на пів рік, бо є богато справ до полагодження. Будеся принимати нових членів без вступного і дітей до Мол. Союза. Урядники здадуть своє справоздання. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Семен Свиредюк, предс.; Теодор Гречкосій, кас.; Василь Чуйко, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, дня 15 червня, в годині 1-ій пополудни в гали церковній, 127 Парк ул. Тому, що се піврічні збори, пожаданим є, щоби всі члени явились, бо є кілька справ до полагодження. Довгуючі мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — К. Марущак, предс.; Н. Рошка, кас.; Иосиф Децембер, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 14 червня, в галі У. Н. Дому, 214 Fulton St., в годині 7-ій вечером. Кождий член обовязково має прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після ухвали. — Я. Лещак, предс.; П. Остапчук, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 13 червня, в годині 7.30 вечером, під ч. 72 Morris St. Обовязком є кождого члена прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Котрий член не вирівнає своїх залеглостий, буде суспендований. — С. Безушко, предс.; А. Мендак, рек. секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15 червня, в годині 6-ій вечером, в Я. Фучило, 9 Lumber St. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. — Д. Понятинський, пр.; Г. Лисяк, кас.; В. Погорівка, секр.

ДЕНБУРИ, КОНН. Бр. св. О. Николая, від. 381, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15 червня, в годині 2-ій пополудни, в гали Коркодя. На сі збори кождий член має прибути на означений час. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Проситься контрольорів книжок, щоби прибули о пів години скорше до провірення діловодства. Упоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости на сих зборах, бо в противнім разі підляжуть суспенді. — М. Маркевич, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, в годині 3-ій попол., в У. Н. Домі, 4-та і Ворд ул. Напоминається в остатнє членів, щоби явилися на зборах, бо маємо важні справи до обговорення. Члени, котрі суспендовані в місяци маю, а не заплатять усіх своїх залеглих довгів, будуть виключені з 237 відділу. Проситься родичів вписувати свої діти до У. Н. Союза, а не підтримувати чужих організацій. Не явившийся на зборах члена заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — І. Стецик, писар.

ЦЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 93, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 15 червня, в годині 10-тій рано, під ч. 59 Central St. Проситься всіх членів явитись на означений час. Не явившийся на мітінґу член заплатить кару після статута. Повідомляється Українців в Централ Фолс і околиці, що в місяци червні принимаємо без оплати вступного до Товариства о до У. Н. Союза після статута. — Й. Кащишин, предс.; Д. Вардига, кас.; П. Бенковський, секр.

КОМУНІКАТ

Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю.

Під гаслом: „В дітях наша будучність!" заснувалося ще перед війною **„Краєве Українське Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молодіжю" у Львові** і поширило свою діяльність на цілий край. Осяяні патріотичним духом, що кожда українська дитина то наш національний скарб, уважали основателі, що **опріч школи і родини** повинна якась громадська установа заопікуватися доростаючою молодю, особливо взяти в свою опіку діти бідні, хорі, опущені, занедбані, безпритульні, головнож сироти.

Наскільки щаслива і потрібна була ця думка, оказалося по українсько-польській війні, в роках 1920—21, коли Товариство розвинуло широку добродійну діяльність. Тоді воно **співпрацювало також з американською урядовою помічю,** якою проводив теперішний **президент Америки Гувер.** (The American Relief Administration, Childrens Relief Committee).

В Белзі, Болехові, Бродах, Городенці, Долині, Золочеві, Калуші, Камінці Струмиловій, Коломиї, Краківци, Жовкві, Журавні, Сколім, Станиславові, Стрию, Тернополі, Теребовлі, Перемишли, Підгайцях, Рожнітові, Миколаєві над Дністром і инших, працювали Філії та Кружки Тварства, вели безплатні кухні, порадні матерей, захисти для воєнних сиріт, приюти для збігців, пункти опіки і поради над репатріянтами, заосмотрювали в одіж і годували всіх потребуючих, головно тих, що повертали з війни домів. Багато дітей вратовано тоді від голодової смерти.

Коли повоєнна хуртовина минула, частинно через зміни обставин, частинно через брак фондів, мусіло товариство обмежити свої добродійні підприємства. З обсягу теперішньої діяльности Товариства поперед усего треба піднести те, що в його рамах істнує **Український Пласт** (Scouting) і воно являється головним його правним заступником і опікуном. Крім того веде Товариство через свою Філію у Львові Порадню Матерей з дентистичним і ортопедичним відділом для дітей, сирітські захисти в Болехові, Калуші, Сколім, Стрию, Тернополі і Теребовлі.

Товариство утримується тільки з членських вкладок і датків, а тимчасом ведені добродійні установи потребують гроша. Тому в 1929. році упросило Товариство п. Михайлину Говиковичеву, щоби при нагоді побуту в Америці старалася **здобути** для Товариства **прихильників і добродіїв** серед американських земляків. Її пропаганда знайшла відгомін в теплих серцях наших заморських братів і сестер. Багато з них зложило відразу датки, инші обіцяли в будучности. Згідно з бажанням жертводавців ужито гроші, зібрані п. Говиковичевою, на основання сталого захисту-бурси для дітей-сиріт у Львові, що мають одержати фахову освіту. Для тої цїли закуплено дім з шістьма кімнатами, двома кухнями, лазничкою і городом за три тисячі сто долярів, а довгу гіпотеки остало пятнацять тисяч золотих. На урядження захисту і сплачення довгу потрібні гроші і тому звернулося Товариство до дотеперішних американських жертводавців і прихильників і вислало їм листи і летючки. А тепер за посередництвом часописів звертається з повною просьбою відгукнутися на наші заклики.

Гроші просимо слати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. для Краєвого Товариства Охорони дітей і Опіки над Молодіжю, а листи і повідомлення на адресу п. Михайлини Говиковичевої, Львів, вул. Дверніцького 30.

Віримо, що американські земляки, які дали нам змогу закупити „американську домівку" у Львові, поможуть нам докінчити розпочате діло й отворити захист-бурсу у Львові.

ЗА ВИДІЛ:
Модест Каратницький, през.;
В. Мармаш, секретар.
За Організаційну Секцію:
К. Малицька,
І. Павликовська,
М. Говиковичева.

ВЕЛИКИЙ КАТАЛЬОГ КНИЖОК ГАЛИЦЬКИХ ТА РАДЯНСЬКИХ
з рецензіями, коротким змістом та ілюстраціями — висилає кождому, хто пришле в листі значок почтовий за 10 ц., Накладня М. Матвійчука у Львові, Бляхарська вул. 8., Poland. Кождий, що хоче орієнтуватися в сучасній українській книжковій продукції — повинен рішучо замовити собі цей циник.